

Õiguskantsler

Pr Kadri Simson
Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 23.05.2017 nr 1.15-5/2017/17-4409

Meie 13.09.2017 nr 6-3/170358/1703974

Tähelepanekud mootorsõidukijuhi õpetaja täiendkoolituse kohta

Lugupeetud minister

Täna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi [vastuste](#) eest küsimustele, mis puudutasid mootorsõidukijuhi õpetaja täiendkoolitust. Ühtlasi tunnustan, et pärast seda, kui Teie poole pöördusin, alustasite kohe regulatsiooni muutmiseks vajaliku analüüsiga. Arvestades, et olete kitsaskohtade kaardistamisse kaasanud huvigruppe ja käinud välja lubaduse neile lahendus otsida, on oluline, et alustatud töö saaks võimalikult kiiresti lõpule viidud. Samuti palun Teil regulatsiooni muutmisel pöörata tähelepanu puudustele, mille kehtiva korra analüüsimisel tuvastasid. Need probleemid ei ole kõik põhiseaduse kaaluga, kuid olulised, et mootorsõidukijuhi õpetaja kutse oleks reguleeritud mõistlikul ja selgel viisil.

1. Täiendkoolituse läbimise nõude õiguslik alus

[Liiklusseadus](#) (LS) ei pane mootorsõidukijuhi õpetajale otsesõnu kohustust läbida täiendkoolitus. Küll aga peab õpetaja vastama kvalifikatsiooninõuetele, mille kehtestamise õigus on antud ministrile (LS § 118 lg 1 p 4 ja lg 7). Ministeeriumi selgituste järgi on täiendkoolitus osa õpetaja kvalifikatsioonist, mistõttu on täiendkoolituse nõuded kehtestatud õpetaja kvalifikatsiooni reguleeriva [määrusega](#) nr 125.

Täiendkoolituse läbimise nõuet võib näha osana mootorsõidukijuhi õpetaja üldistest kvalifikatsiooninõuetest, kuid sellisel juhul peaks see välja tulema kvalifikatsiooni reguleerivatest sätetest tervikuna. Praegu see nii ei ole. LS § 118 lg 1 p-s 4 viidatud kvalifikatsiooninõuded on lahti kirjutatud määruse 2. peatükis. Täiendkoolituse nõudeid seal ei sisaldu, need on sätestatud määruse 4. peatükis. Kui täiendkoolituse läbimise nõue kuulub kvalifikatsiooninõuete alla, peaks see regulatsioonist üheselt tulenema. Võimalik alternatiiv on täiendkoolituse läbimise nõude kehtestamine seaduse tasandil ja volitusnormi täpsustamine.

2. Täiendkoolituse maht

Määrust ettevalmistavatest materjalidest ja ministeeriumi selgitustest ei leia vastust küsimusele, millistel kaalutlustel on määrusega nr 125 kehtestatud täiendkoolituse mahuks 207 akadeemilist tundi. Haridus- ja Teadusministeerium avaldas oma [kirjas](#) kahtlust, kas sellise mahuga täiendkoolitus on asjakohane, kui mootorsõidukijuhi õpetaja täiendkoolituse õppekavades moodustab iseseisva töö maht kuni 80% õppe mahust. Täiendkoolituse läbimise nõue on

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

kahtlemata oluline, kuid täiendkoolituse mahu kehtestamisel tuleks lähtuda põhimõttest, et see ei tohi olla suurem, kui on vaja täiendkoolitusele seatud eesmärkide saavutamiseks.

3. Täiendkoolituse eksami kontrolliese

Täiendkoolituse eksamil ei kontrollita ainult täiendkoolituse käigus läbitavaid teemasid, vaid see hõlmab kõiki mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooninõudeid. Eesmärk tagada teadmiste ja oskuste kõrge tase on kiiduväärt, kuid niivõrd lai kontrolliese täiendkoolituse eksamil ei ole kooskõlas haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud [täiendkoolituse standardiga](#). Täiendkoolituse standardi sätetest tuleneb, et koolitaja peab täiendkoolituse lõpetamisel hindama, kas inimene saavutas kõik täiendkoolituse õppekava õppeväljundid (§ 2 lg 2, § 3 lg 2). Kehtiva määruse järgi tuleb aga 207-tunnise täiendkoolituse korraldanud koolitajal kontrollida täiendkoolituse eksamil lisaks täiendkoolitusel omandatud õpiväljunditele kõiki neid kompetentse, mis omandatakse 3-aastasest tasemeõppes või 2422-tunnises baasõppes. Määrust tuleks muuta nii, et täiendkoolituse eksamil kontrollitaks vaid täiendkoolituse õppekavas omandatud õpiväljundeid.

4. Kutse taastõendamine

Kutse saamine kutse andja juures ja õpetajakoolituse läbimine õppeasutuses on kvalifikatsiooninõuete seisukohalt võrdsed võimalused. Seda rõhutas oma kirjas ka Haridus- ja Teadusministeerium. Kutse andja juures saadud kutse uuendamiseks ei tule iga viie aasta järel uuesti kutseeksamit teha, vaid töökogemuse ja enesetäienduse kaudu on võimalik kutset taastõendada ([kutse andmise korra](#) p 2.3). Jääb arusaamatuks, miks nõutakse kutset taastõendanud inimeselt iga viie aasta järel veel 207-tunnise täiendkoolituse läbimist, et saada Maanteeametilt mootorsõidukijuhi õpetamise tunnistus. Kui kutse taastõendamisest ei piisa mootorsõidukijuhi õpetajana tegutsemiseks, kaotab mootorsõidukijuhi õpetaja kutse omandamine kutse andja juures oma sisu.

Ühtlasi vajab regulatsioon üle vaatamist eesmärgiga välistada vastuolud ja õiguselgusetust tekitavad kattuvused kahe paralleelse süsteemi vahel. Näiteks jääb praegu arusaamatuks, milline on sisuline erinevus LS § 118 lg 1 p-dest 2 ja 4 tulenevate tingimuste täitmisel.

Kokkuvõttes tasub kaaluda, kas mootorsõidukijuhi õpetajana tegutsemiseks piisaks vaid kutsesüsteemis omandatud kutsetunnistuse nõudest või alternatiivselt, kas kvalifikatsiooni tagavad nõuded võiks kutsesüsteemist täielikult lahti siduda.

Soovitan regulatsiooni muutmisel arvesse võtta ka teisi [Haridus- ja Teadusministeeriumi märkusi ja ettepanekuid](#) ning kaasata Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajad lahenduste väljatöötamisse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Angelika Sarapuu 693 8427
Angelika.Sarapuu@oiguskantsler.ee